

... ד נ

הילדים הוקעו בתחילת קציר המים. מן המשחק לוקחו והוקעו. רוח שדות השתעשעה בתלתייהם השחורים והמנדולים ותנע בנחת את גופותיהם הקטנים אנה ואנה: נוע-נוע! נוע-נוע! והנה באה רצפה אמם. מן ההרים באה רצפה. מאז נפל שאול רודה על הרי הגלבע תתרוצץ לה, רצפה, בין ההרים, מאחורי כל עץ וכל סלע תבקש את המלך האובה, וקול יללתה סחריר את המרחקים:

— איך, מלכי? איך, נכורי? איך, שראול?!

עמדה רצפה ותכס אל ילדיה המוקעים. רגליה היחפות פצועות וזכות רם, פרעות ראשה האפלות שפוכות על ערפה ועל פניה, ומבעד לשערות תהבהבנה עיניה העגולות בלהט שגעון. בלא יזו והנה עמדה ואותות התפעלות ותסהון על פניה, כרואה מחזה נפלא. ופתאום—רצפה צוחקת בכל פה:

— הוי, שוככים! הוי, נסיכי זהב סוררים! איככה זה עליתם עד ראש העץ הזה? איככה זה... הנני ועליתי אהריכם בשכט! הנני וכאתי... הנני—

אצהרצה עד העץ ועמדה. צחוקה נפסק. רצפה ספקה כף. — אללי לי! כבעט שכחתי! הן עוד בעט ויסוד המלך לביתי ובגדים צואים עלי, ואבק הדרכים על רגלי! האחהאח! — צהל קולה ורגליה מחוללות תחתיה—המלך שאול יבוא, נור הפז על ראשו, שריון גבורים לגוו—ובגדים צואים עלי! חושי-חושי, רצפה, לקראת דודך!

נחפה רצפה ותכנס החררה. יצאה—ורצפה מהודרת ומקושטת ככלה: שלטת-ארגמן לגופה, צמידים זהב לזרועותיה, נזם זהב לאפה, ענק יהלומים לצוארה. ישבה רצפה על סף ביתה ואת קולה נתנה בשיר:

יבוא דודי... יבוא מלכי—

ויאכל פרי מגדיו...

נשאה את עיניה אל הילדים ואת אצבעה הקריכה אל שפתיה לאות אזהרה:

— ואתם, סוררים קטנים, דומו! איככם הנה בא... משיח אדוני הנה בא... כבואו—רדו והשתחוו לפניו, רדו ונשקו את ידיו ואת רגליו... ואחרי-כן פנו לכם לשעשועיכם, ואת אמכם השאירו לבדת עם המלך... כמי ורדים ארחץ את רגליו, בשמן המור אסוך את כשרו, ועל כרי שריריו הנבוהים אגוח את ראשי, כי כה עיפתי... דומו, הוא בא...

יבוא דודי... יבוא מלכי—

ויאכל פרי מגדיו...

ואחרי-כן החרושה רצפה, ועיניה צופיות אל השביל. גדולות ועגולות עיניה ולהט שגעון באפלתן. התשמעו? כנשר יטום סוסר-אכירו על פני צוקים ותהומות ונר-זהבו יתלקח כשמש על ליל סקלעותיו הארוכות והמסולסלות... ואף הילדים מהרישים ומצפים לבוא אביהם... בנים מקשיכים המה, נסיכי הזהב! כל ראש שמוט על הכתף, והגופות הקטנים מתנועעים בנחת ברוח: נוע-נוע! נוע-נוע!

כל היום וכל הלילה ישבה רצפה על סף ביתה וצפתה לבוא שאול רודה— ושואל לא בא גם הפעם.

את קולו שמעה ברוח, בשוררו שירי קרב וגבורה. את ברק נורו ראתה באפלה. את כל הארץ מסביב הרעידה שעמט פרסות סוסו האכיר, והוא לא בא.

אך חימה אין לה על רודה. אין זאת כי גם הפעם יצא למלחמות אדוני. האחהאח! חרבו תגזור על ימין ועל שמאל! וכתום הקרב הבא יביא לה משלל אויביו: עדיי זהב יביא לה, חגורי משי יביא לה, וחליפות בגדים יביא לילדים, לנסיכיו הקטנים. ועוד הם ישנים, השעירים הממרים! על ראש העץ עלו להם, ודאי להחננדו עלו, ונרדמו שמה... מקום משכב חדש מצאו, הסוררים! חכו! הנה ימצאכם השבט! הך והך בשכט! אחרי-כן שבע תנשק אמכם כל פה וכל לשון וכל עין... ואהרי כן תאכילכם אמכם רבש וחמאה... רבש וחמאה...

אך, דומו! יישנו להם, נסיכי הזהב! ודאי עיפו משעשועיהם! עתה פצחה רצפה בשיר ערש. קול רך וצליל שופך חרש לתוך דממת הערבה. חרש התנועעו הגופות הקטנים ברוח, ותלתייהם התפתלו ככני נחשים שחורים וחיים סביב ראשם.

השמש גבהה ותצף את הערבה ואת ההרים אור וחום. אי-מזה הגיחו עיפות גדולים, שחורים, כענן שחור רפרפו סביב הגופות המוקעים—רפרף וצרוח, רפרוף וצרוח.

— הלאה מזה, צפרים שחורות ומאוסות! אל תעירו את קטני! אל תעירו את נסיכי הזהב שלי! טוססם!

ורצפה מחאה כף אל כף. והעופות השחורים הרחיקו מזה בצריחות-רגז ויעלמו בין עצי החורש.

והשמש עולה ועולה. והנה החלה השמש יורדת. צללי ההרים האריכו. הרוח גבר. ועוד הילדים ישנים...

הנה התיצבה השמש על ראש הרכסים, ימה. עגולה היתה וזורדה, כשושן פלאים. עוד מעט ויבוא הלילה. עוד מעט ויבוא מלך ישראל עם שללו ועוד השעירים הקטנים ישנים להם...

— רב לכם! — קראה רצפה בקומה על רגליה — רב לנזם ולהזות! קומו-עורו, נסיכי זהבי! הן מרם אכלתם דבר היום! האאכילכם חמאה ודבש? ואולי בצליל עוגות חשקה נפשכם? ואולי... ואולי צמוקים ושקדים יערבו לחככם?

נוע-נוע התנדנדו להם הילדים ואל אמם לא שעו.

— הלא תקיצו, רשעים! — רגז קולה — הלא תרדו מעל העץ! מפיבושת! ארמוני! קול אמכם הוא הקורא אליכם! עורו!

נוע-נוע ינועו הגופות הקטנים. מן החורש שבו והגיחו העופות השחורים. בצריחות-אימים, כחריקת פהים חלודים, קרבו אל העץ, קרבו ועפו אחורנית, קרבו ועפו אחורנית.

— עורו, קטני! — עתה דבר קולה החנונים — קומו ילדי! למה זה תפחירו את אמכם המסכנה! השמיעוני את קולכם! מיום אתמוז לא שמעתי את קולכם! דברו אלי! גערו בי! קלצו את אמכם! השמש נפלה מאחורי הרכסים ותתפוצץ לרכבות רסיסי זהב וארגמן. כבר נעלמו גם העופות השחורים בחורש. העמקים רופדו מרבדי תכלת שקופים לקראת הלילה הבא. ועוד הילדים ישנים.

קול כבי עלה מן הרממה.

— חוסו על אמכם, קטני! בחמדו! רדו מעל העץ וכואו

עזריאל החיימי

יאוש לילי

קִּיפְתִּי. בְּפֶשֶׁר סְכָרְסָם
וּמְעַנָּה מְאֹד אִי־הַפְרָגוּעַ.
כְּתִינּוֹק טַעֲרִיקְתוּ לָאֵם
אֲבָבָה לָךְ בְּכַדִּירְתִּי, אֱלֹהִים!

סַעֲנֵבִי לִילִי אֶל סוּחַט
עַל יְתוֹסְפִי וְגוֹן סְמָאִיר.
קַעֲרֵ מִיָּתֵר יְאוּשׁ פּוֹרֵט
גִּנְוָנוּ עַל גְּוֵי צְעִיר.

וְאֵלֵהִים פֶּה גְבוּהַ
מִבֵּיט בְּאַלְפֵי עֵינֵי זָקֵב,
כְּתִינּוֹק לָאֵם אֲפֶסְפָּה: אֱלֹהִים!
וְלֹא יִחַלְצֵנִי שָׂדוּ לְשִׁבּוֹר רַעֲבִי.

אוֹיֵה! וְאֲנִי מַה אָבִיא שִׁי לָהּ.
לְאִרְצִי — וַיְכַרְמֵי זֹלְפָף הָעֶרֶב?
כְּחִידָה דוֹרְסָה הִגִּיתִי לְיִלְהָה
לְבַקֵּשׁ לֹא טָרְף.

התנשא עוף אחד גדול, פרש שתי כנפים גדולות ומבריקות, ובמקורו נתח כשר ארום. טס העוף טיסות-מספר שלוות וירד על אחת האבנים הקרובות.

ורצפה מכסת אליו ברוב ענין וכלה תמחון וחוסר הבנה. ופתאום ניתרה כחיה פצועה ממקומה ומפיה נדחפה זעקת-שבר:

— לב בני הוא... לב מפיבושת... לב ארמוני...

רצה בשארית כוחותיה אל העוף השחור. והעוף השחור התרוסס כנשחה ויעף לו מזה. עף לו מתינות לפניו ונתח הבשר כמקורו, ורצפה רצה אחריו למטה, זרועותיה מורמות אליו בתחנונים, והיא זועקת בלי הרף:

— לב בני הוא... לב מפיבושת... לב ארמוני...

על ראש תל גבוה ירד העוף, פרוש כנפיו עמד ונתח הבשר כמקורו. והתל תלול, ורצפה עולה בו ומתחלקת למטה, עולה ונופלת, עולה וזועקת:

— לב בני הוא... לב מפיבושת... לב ארמוני...

והעוף השחור ניצב לו במנוחה על ראש התל. ורצפה אזרת את שארית כוחותיה. היא שוב עולה. ברגליה ובידיה היא עולה יריה ורגליה מוכות באכנים, נדקרות בקוצים ובכרקים, זבות דם— והיא עולה, עיניה נשואות אל נתח הבשר הכאדים כמקורו האפל של העוף—ועיניה קמות ונסוכות חרדת מות.

עוד צעד, עוד צעד — והיא תציל את לב בנה מהמקור המאוס והאיום. עוד צעד — אך כוחותיה עזובה. רצפה מתגלגלת למטה-למטה רצפה שוכבת לרגלי התל. רק רגע ארך הכאב. ואחרי-כן הוטב לה מאד. והנה שומעת את קול שאול דודה בקראו כשמה — קול רעם, אדיר ותשוקת גבר בו... והנהו בא, הגבור, משיח אדוני, מלכה שלה... רגליה קלו כרגלי אילה... היא מסהרת לקראתו כנערה צעירה... היא מסירה מעליו את שריונו ואת חרב... היא רוחצת את ידיו ואת רגליו במי ורדים וסופגתן בים שערותיה... היא יושבת כחיקו ומסללת בקול בכי מתפנק:

— הוי, איפה היית, גבורי? איפה נעלמת, דודי ומלכתי? מאחורי כל עץ וכל סלע בקשתיד ולא מצאתיך... נפשי יצאה אחריך — ולא באת... ואני הלומות זועה חלמתי, דודי ומלכתי... וערשי עזובה וקרה... ונסיכיך הקטנים פרועים... את חיי יקצרו כמעשי משובה, הסוררים...

ועתה הוא מדבר, דודה ומלכה... כמרחוק מרחוק בא קולו. דבר לא תבין מדבריו, אך כיון הטוב ותפשט הקול בכל אבריה ויעביר בהם חום... והיא צוחקת כזרועותיו... והיא מתרפקת עליו כנערה צעירה... והנה חובקות לה ידיו החזקות. כרי שריריו, כנולות עשת, נצמדו אל בשרה... היא חשה כאב ועונג גם יחד...

והסוררים הקטנים מתנדרים על העץ וצוחקים... הוֹי־הוֹי, סוררים קטנים! הנה בשבט תעלה אליכם אסכם!... הנה.

ופתאום נעלם הכל. על רצפה ירדה תרדמה ארוכה — ארוכה...

אלו! עורו ודכרו אל אמכם המסכנה! אני כה יראה מרממת הערכה! אללי לי, התשמעו? דוב נוהם כחורש! זאב מילל בערכה! ואכובם המלך טרם שב עם גבוריו מן הקרב! ואני כה יראה... כה יראה אנוכי. ורצפה עומדת ומציצה סכיכה חרדות. והנה אחוזה מחשבת-אימים פתאומית, ניתרה כבהלה אל העץ, וזיזה כחתול טיפסה על גזעו הנישא ותעל למעלה. הושיטה יד לנגוע בלדיה—והיד נרתעה בפחד אחורנית. שנית הושיטה היד לנגוע בלדים ושנית סלרה אחורנית, כמו נכותה באש. ואולם כשלישית נחה היד על לחי מפיבושת.

— שבר! שבר! — נאקה רצפה, כאילו נקטעה ידה, והיש-חיש ירדה מעל העץ ארצה. כפפיצת-חרדה, כנמלטת על נפשה, חפזה ותתכנף מאחורי סלע גבוה, כלה מרעידה ומרטמת, ותחן את קולה כמספר טר:

— קר... קר מפיבושת... קר ארמוני... אללילי! קר...

שוב קמה ותמהר אל העץ—פרועה, איומה למראה, היה שכולה. אך באמצע הדרך פנתה חזרה ותשב כמרוצת-פחד למאחורי הסלע. כאנרופיה הכתה בכל כוח על ראשה, כשערותיה משכה ומרטמת, והיא בוכיה ומקוננת:

— קר מפיבושת... קר ארמוני... אללילי! קר...

ופתאום—שאנה מחרידה, כלה שכול ובקשת חסות ותחנונים: — שִׂאוּל!!! שִׂאוּל!!!

ואחרי-כן נאלמה רצפה. כהלומת-רעם קפאה מאחורי הסלע, ולא גיד וללא הגה, ומכעד לשערות השפוכות על פניה קמו עיניה בלי נוע מול העץ — עינים קמות, אחוזות חרדת מות, מהבהבות בלהט שגעון. הנה כמה הלילה את הערכה. מעל הרכסים עלו מדורות כעיני זהב. ובתוך האפלה התנועעו הגופות הקטנים כנחת אנה ואנה: נוערנוע! נוערנוע!

כל הלילה רבצה רצפה מאחורי הסלע ואת עיניה לא גרעה מן העץ — עינים קמות, אחוזות חרדת מות, מהבהבות בלהט שגעון. השמש יצאה. הערכה מלאה אור. העופות השחורים יצאו מן החורש וחגו סביב הילדים, חגו וצרחו — ועוד רצפה כמקומה רוכצת. והשמש נבהה, גבהה ואחרי-כן ירדה. הרוח השתעשעה בנופות הקטנים והעופות השחורים צרחו וצרחו בלי הפוגות, ורצפה לא זיז ולא ניד.

ועוד לילה בא, ולאחריו יום חדש. ועוד יום ועוד לילה ורצפה ממקומה לא תמוש. לא אכלה ולא שתתה. לא השמיעה הגה מפיה. לא עצמה לרגע את עיניה — ועיניה קמות, אחוזות חרדת מות, מהבהבות בלהט שגעון.

ואולם באחר הימים נעצמו עיניה. עיפה נכנעה לתנומה. אך צריחה ניחרה ואיומה העירתה מקץ שעה קצרה. רצפה פקחה את עיניה: אויה, נעלמו הילדים! ענן שחור של עופות מצרחים במקלה, פרושי כנף, מכסים את הגופות הקטנים ומנקרים בכשרם. עיני רצפה רחבו בתמחון ואת פשר המראה לא הכינה. הנה